

50. mezinárodní konference archeologie středověku

nosné téma: „Archeologie přehlížených a interpretace problematických památek“

Valtice 17. – 21. 9. 2018

Rámcový program konference:

PONDĚLÍ 17. září

09.00–13.00 – registrace účastníků konference

13.00–13.30 – slavnostní zahájení konference

13.30–18.00 – referáty – **BLOK I. – Montanistika, hutnictví a další výrobní odvětví**

13.30–13.45 Šárka Juřinová – Jan Vizner: Od dřeva ke zlatu

13.45–14.00 Kateřina Mašlová: Problematika výskytu zlata na Vodňansku a jeho historické exploatace

14.00–14.15 Petr Nový: Pozůstatky těžby zlata v místech zaniklého středověkého městečka u Davle

14.15–14.30 Veronika Dudková – Peter Kováčik: Archeologické doklady dolování na Poštovní štole ve Zlatých Horách

14.30–14.45 Kryštof Derner – Petr Hrubý – Ondřej Malina – Josef Večeřa: Hornické revíry ve srovnávacím pohledu

14.45–15.00 Petr Hrubý – Matěj Kmošek – Martin Košťál – Karel Malý – Peter Milo – Jakub Těsnohlídek: Metalurgická infrastruktura středověkého důlního centra Buchberg na Českomoravské vrchovině: k poznání produkce stříbra ve státě posledních Přemyslovců

15.15–15.30 Petr Hrubý – Martin Košťál – Karel Malý – Jakub Těsnohlídek: Středověká úpravna rud u Koječína na Českomoravské vrchovině: k poznání produkce stříbra ve státě posledních Přemyslovců

15.30–15.45 Kryštof Derner – Jiří Crkal: Zástavba na hornických sídlištích. Nové poznatky z Kreditsgeru v Krušných horách

15.45–16.00 Markéta Augustýnová – David Černý – Ondřej Malina – Pavlína Schneiderwinklová: Montánní krajina západního Krušnohoří. Výsledky projektu ArcheoMontan 2018

16.00–16.15 *přestávka*

16.15–16.30 **Martin Vyšohlíd – Jan Zavřel:** Metalurgické pracoviště v předlokační osadě v Praze na Novém Městě (Archeologický výzkum v Křemencově ulici)

16.30–16.45 **Jan Havrda – Jan Zavřel:** Nové doklady k hutnění neželezných kovů v raně středověké Praze

16.45–17.00 **Ján Čáni:** Průzkum a dokumentace areálů zaniklých novověkých skláren v Čechách

17.00–17.15 **Ladislav Čapek – Michal Preusz:** Středověké a novověké hrnčířské pece v Čechách – kritické zhodnocení výpovědních možností studia

17.15–17.30 **Marek Bartoš:** Zaniklá kamnářská dílna Georga Krummerera v Chebu

17.30–18.00 *rezerva/ diskuse*

ÚTERÝ 18. září

08.30–12.00 – referáty – *BLOK II. – Sídlištní struktura, 1. část*

8.30–9.00 **Michal Slivka:** Životný priestor stredovekého človeka v málo povšimnutých pamiatkach (Stav výskumu, poznania a ich prezentácie na Slovensku)

9.00–9.15 **Václav Fanta – Jan Zouhar – Petr Sklenička – Jaromír Beneš – Jiří Bumerl:** Historická sídla v České republice. Rozpor historického a archeologického datování v době nástupu písemných pramenů

9.15–9.30 **Lucie Kursová – František Gabriel – Lenka Starková:** Vztah středověké sídelní struktury ke kostelům ve vrcholném a pozdním středověku

9.30–9.45 **Kateřina Opicová:** Proměny středověkého osídlení na březích Dřetovického potoka

9.45–10.00 **Vojtěch Peksa:** Středověké osídlení středního Poohří

10.00–10.15 **Jiří Havlice – Jan Machula:** Středověké a novověké osídlení na území Poněšické obory u Hluboké nad Vltavou

10.15–10.30 **Stanislav Vohryzek:** Příspěvek k problematice poznání tzv. dvorových vesnic na jihozápadní Moravě

10.30–10.45 **Zdeněk Schenk – Zdeněk Vácha – Radim Vrla:** Příspěvek k poznání podoby cisterciáckého kláštera Rosa Mariae ve Vizovicích

10.45–11.00 **Ondřej Malina – Jan Musil – Petr Netolický:** Změny sídlištních struktur v okolí Ronova nad Doubravou

11.00–11.15 *přestávka*

11.15–11.30 **Lukáš Hlubek – Jaroslav Kapusta – Martin Moník:** Raně středověké sídliště na katastru Žerotína, trať Cépový rybník

11.30–11.45 **Ivana Pravcová – Petra Houfková-Marešová – Jan Horák – Adéla Pokorná – Tomáš Bešta – Jan Novák – Tomáš Klír:** Zaniklá středověká vesnice Spindelbach a požárové aktivity

11.45–12.00 **Šárka Juřinová – Jan Vizner:** Zaniklá ves Honojedy, sídlo středověkých vinařů ve středním Povltaví

12.00–14.30 *oběd*

14.30–19.00 – referáty – *BLOK II. – Sídlištní struktura, 2. část*

14.30–14.45 **Josef Unger**: Šibenice – archeologický výzkum a památková ochrana

14.45–15.00 **Jan Frolík – Jan Musil**: Raně středověké pohřebiště v Chrudimi – Dašické ulici

15.00–15.15 **Petra Šimončíčová Koošová – Pavol Pauliny – Róbert Erdélyi – Barbora Vachová –**

Andrej Botek – Daniel Pivko: Lokalizácia najstaršieho sakrálneho priestoru v Bratislave –

Podunajských Biskupiciach (Výsledky archeologického výskumu kostola sv. Mikuláša)

15.30–15.45 **Jindřich Hlas – Petr Hrubý – Radek Kadlubiec – Jana Koudelová – Petra Kaniová – Pavel**

Malík – Pavel Maren – Dalibor Prix – Josef Večeřa – Michal Zezula: Nové Heřminovy (okr. Bruntál) –

zanikající sídelní struktura ve světle zjišťovacího archeologického výzkumu

15.45–16.00 **Eva Fottová – Petra Smetanová**: Výsledky výzkumů kostela sv. Martina v obci

Hontianská Vrbica

16.00–16.15 *přestávka*

16.15–16.30 **Mário Bielich – Silvia Bodoríkova – Michaela Dörnhöferová – Michaela Haviarová –**

Tomáš Haviar – Ján Tirpák – Veronika Dubcová: Výskum barokového kostola sv. Mikuláša

v Kovarciach, okr. Topolčany

16.30–16.45 **Bořivoj Nechvátal**: K počátkům hradu ve Strakonících

16.45–17.00 **Petr Czajkowski – Radmila Stránská – Petr Vítula**: Archeologické a stavebně historické

průzkumy NPÚ, ÚOP v Brně na zámku ve Valticích po roce 2000

17.00–17.15 **Larisa Vinogradsky**: Archeological Research of Castles of Podolia

of XIV–XVII centuries

17.15–17.30 **Michaela Dvořáková**: Terénní prospekce zázemí hradu Týřova

17.30–17.45 **Zdeněk Schenk – Radim Vrla**: Hrad Drahotuš

17.45–18.00 **Zuzana Poláková**: Trnava – Šrobárová ulica. Premeny priestoru za mestskými hradbami

v neskorom stredoveku a novoveku

18.00–18.30 *rezerva/ diskuse*

STŘEDA 19. ZÁŘÍ

08.30–12.00 – referáty – *BLOK III. – Komunikační infrastruktura a členění krajiny (jízdná)*

8.30–8.45 **Michal Bureš – Renata Tišerová**: Viditelnost v krajině jako důvod akcelerovaného zániku sídel v pohraničí po roce 1945

8.45–9.00 **Gabriel Lukáč**: Cestná sieť a pohraničné zariadenia vo Východných Karpatoch

v poľsko-uhorskom pohraničí v neskorom stredoveku a včasnom novoveku

9.00–9.15 **Filip Prekop – Petr Křišťuf – Vojtěch Peksa**: Vojenský výcvikový újezd Hradiště – první

výsledky využití dálkových metod při systematickém průzkumu nepřístupné kulturní krajiny

Doupovských hor

9.15–9.30 **Monika Porubčanová – Michaela Třetinová**: Zanikajúce stredoveké a novoveké cesty

a možnosť využitia náhodných nálezov na ich lokalizáciu

9.30–9.45 Lenka Pechová: Mikulášske patrocínium na obchodných cestách

9.45–10.00 David Vích: Zaniklé komunikace mezi Vraclaví a Jevíčkem ve světle archeologických nálezů

10.00–10.15 Jaromír Beneš – Petra Marešová – Ivana Pravcová – Kristina Janečková:

Environmentální archeologie a plužiny České republiky. Datování, vývoj a archeobotanické rekonstrukce

10.15–10.30 Aleš Hoch – David Zimola: Středověké komunikace v oblasti horního toku Moravské Dyje

10.30–10.45 Marek Vojteček: Relikty kopaničiarskeho osídľovania na severných Kysuciach (parcelácia, cesty, polia)

10.45–11.00 Jana Mazáčková – Petr Žaža: Nejstarší plužiny na území bývalého brtnického panství

11.00–11.15 přestávka

11.15–11.30 Martin Pristáš: Výskum a dokumentácia zaniknutých ciest v košickom kraji

11.30–11.45 Jakub Novák – Pavel Šlězár: Způsoby vytyčení hranic ve středověku na příkladu střední Moravy

11.45–12.00 Petr Nový: Magna via quae vadit Pragam. Pozůstatky raně středověké cesty na katastru obce Statenice, okres Praha-západ

12.00–12.15 Peter Ivanič – Martin Husár: Prechody cez dolný a stredný tok rieky Váh v období vrcholného a neskorého stredoveku v kontexte písomných a archeologických prameňov

12.15–12.30 Pavel Bolina: Příklad vlivu přeložky cesty na (ne)dokončení stavby hradu

12.30–12.45 Ján Beljak – Noémi Beljak Pažinová – Martina Slámová – Peter Debnár – František Chudý: Interdisciplinárna interpretácia antropogénnych reliktovej v severozápadnej časti Javoria (Slovensko)

12.45–13.00 Martin Volf: Ztracen na cestě z Přísečnice do Jáchymova. Hledání a poznávání stop využívání horské krajiny člověkem ve středověku a raném novověku

08.30–12.00 – referáty – BLOK IV. – Vodní hospodářství a vodní výrobní zařízení (konírna)

8.30–8.45 Martin Neumann: Doklady o rybníčnom hospodárstve na Červenokamenskom panstve

8.45–9.00 Miroslav Dejmal – Aleš Bajer – Mojmir Hrádek – Petr Kočár – Libor Petr – Jan Petřík – Michaela Prišťáková – Michal Vágner: Rybník Demalka, příspěvek k osídlení severovýchodní části Českomoravské vrchoviny ve středověku

9.00–9.15 Renata Tišerová: Archeologický výzkum Zámeckého rybníka ve Frýdlantu

9.15–9.30 Jan Pařez: Zaniklý hamr v Meziříčí u Malont (okr. Český Krumlov)

BLOK V. – Místa střetů (konírna)

9.30–9.45 Dieter Barz: Die umkämpften Burgen in der Pfalz im archäologischen Kontext (The embattled castles in the Palatino in archaeological context)

9.45–10.00 Petr Sokol – Filip Kasl: Nový hrad u Stráže (okr. Tachov) – hradiště, dvorec, reduta? Valové opevnění s využitím vodních prvků a jeho vazba na komunikační infrastrukturu

10.00–10.15 Jiří Varhaník: K obléhání hradu Zvíkova

10.15–10.30 Lenka Militká – Zdeněk Šámal: Archeologická prospekce areálu středověkého bojiště u Lipan (okr. Kolín)

10.30–10.45 Jan Kypťá: Tábor obléhatelů, anebo předsunutá bašta hradu? Nejasná interpretace některých lokalit (např. Český Šternberk)

10.45–11.00 Martina Beková – Jiří Slavík: Předsunutá opevnění hradů pod Orlickými horami

11.00–11.15 přestávka

11.15–11.30 Zdeněk Schenk – Petr Žákovský – Michal Hlavica: Tábor Lennarta Torstensonsona ze srpna roku 1643 u Horní Moštěnice na Přerovsku (Případ strategického umístění vojenského polního tábora v krajině při jižním ústí Moravské brány)

11.30–11.45 Petr Holub – Václav Kolařík: Přibližovací zákop švédské armády před Brnem z roku 1645

11.45–12.00 Jozef Batora – Dominik Drozd: Bojisko pri Veľkých Vozokanoch: Poznatky a perspektívy ďalšieho výskumu

12:00–14:00 oběd

14.00–14.15 Renata Tišerová: Polní dělostřelecká opevnění z 2. poloviny 18. století na území Libereckého kraje

14.15–14.30 Michaela Novotná: Relikty polního opevnění z války o bavorské dědictví (1778–1779) v okolí Liberce

14.30–14.45 Pavel Drnovský – Petr Hejhal – Ladislav Rytíř – Eva Schimerová: Polní opevnění u Jaroměře za války o bavorské dědictví (1778–1779). Obrana strategického prostoru na soutoku Labe, Metuje a Úpy před stavbou pevnosti Ples/Josefov

14.45–15.00 Monika Konrádová: Pozůstatky novověkého polního tábora u Velešína (okr. Český Krumlov)

15.00–15.15 Lukáš Procházka: Nedestruktivní průzkum vojenských polních opevnění z 18. století v Broumovském výběžku

15.15–15.30 Petr Hejhal – Matouš Holas: Nedestruktivní průzkum polních opevnění z bitvy u Hradce Králové, 3. července 1866

15.30–15.45 Petr Čech: Archeologický výzkum německé protiletadlové obrany STW Brůx/Most v letech 1944–1945

16.00–18.30: postery a panelové prezentace

ČTVRTEK 20. září

08.00–18.30 celodenní exkurze

19.00 společenský večer

PÁTEK 21. září

09.00–12.00 VARIA, zakončení konference

9.00–9.15 Milena Bravermanová – Helena Březinová – Petr Voda: Nové poznatky o pohřebním oděvu Rudolfa I. Habsburského (zemřel 1307)

9.15–9.30 Jan John – Erika Průchová – Tereza Šálková – Zuzana Thomová: Bioarcheologické průzkumy ostatků svatých z katakomb a jejich translace v období baroka do významných míst v jižních Čechách

9.30–9.45 Peter Barta – Martin Bóna: Výsledky dendrochronologického výskumu obytné veže Trenčianskeho hradu

9.45–10.00 Drahomíra Frolíková-Kaliszová: Šperkařská produkce „pražské dílny“ mezi velkomoravskou tradicí a poklady sekaného stříbra

10.00–10.15 Aleš Knápek – Pavel Macků: Středověké kovové lahve

10.15–10.30 Pavel Paterka – Ján Tirpák: Výsledky geofyzikálních meraní vytypovaných zaniknutých sakrálních objektů v Nitrianskom kraji na Slovensku

10.30–10.45 Jarmila Čiháková – Martin Hložek – Petr Holub: Středověké dlaždice s motivem erbu pánů z Dražic, forma a surovina

10:45–11:00 Marian Mazuch – Marek Hladík: Úpravy hrobových jam a dřevěné konstrukce v hrobech na pohřebištích Velké Moravy

11.00–11.30 – zakončení konference

11.30–13.00 – oběd

14.00–15.30 prohlídka státního zámku Valtice

POSTERY

BLOK I.

Peter Bednár: Vápenné pece pri hrade Vinné

Petr Lissek: Středověké sklárny v Krušných a Lužických horách

Matej Ruttkay – Peter Bednár: Relikty těžby farebných kovov v Považskom Inovci

Samuel Španihel – Kamila Valoušková – Pavel Mašláň: Lesní sklárny – opomenutá součást raně novověkého Valašska

BLOK II.

Ivana Boháčová – Jaroslav Podliska: Praha archeologická. Integrovaný informační systém archeologických pramenů Prahy – projekt ukončený

Zuzana Borzová – Peter Bisták: Krajina pod hradom Gýmeš. Využitie nedeštruktívnych metód k výskumu zázemia hradu

Alexander Botoš – Daniel Bešina: Šibenice v regióne Gemer-Malohont

Miroslava Cejmová – Lucie Čiháčková: Odpadní kanály na hradě Svojanov, okr. Svitavy

Tomasz Cymbalak – Michael Rykl: Raná urbanizace pražského souměstí ve 13.–14. století

Michaela Dvořáková – Martin Janovský: Zaniklé středověké vesnice na Rakovnicku

Stanislava Gogová: Malá sakrálna architektúra, známa i neznáma, videná i prehliadaná, na príklade zbožného tribečského spoločenstva

Lukáš Hlubek: Kolekce archeologických nálezů z okolí kostela Nejsvětější trojice ve Šternberku

Martin Janovský – Jan Horák: Dlouhodobý geochemický výzkum v areálech zaniklých sídlišť v Čechách
Filip Jaško: Torzá architektonických objektů z různých období na bratislavském hradnom kopci
Kristína Kučeráková: Zaniknuté středověké sídlisko v Leseniciach
Martin Loukota: Identifikace zemědělských systémů vybraných zaniklých vsí a okrese Plzeň-sever pomocí LiDARu
Jana Mazáčková – Ondřej Pelikán: Možnosti geofyzikálních metod při lokalizaci původního sídla rodu Střížovců/Hrutovců
Peter Nagy: Románský karner v Šamoríne
Jiří Orna – Veronika Dudková: Kostel sv. Václava ve Staré Plzni
Jiří Orna – Veronika Pilná – Martin Omelka – Jiří Šneberger – Otakara Řebounová: Výzkum raně novověké hrobky v kostele sv. Jakuba v Nečtinech
Jakub Těsnohlídek – Petr Hrubý – Martin Košťál – Martina Maršíčková – Šimon Kochan – Petr Duffek: Dělnická kolonie na Starých Horách u Jihlavy pohledem archeologie
Marián Uličný – Peter Harčar: Zborovský hrad a jeho zabudnuté okolí
Zdeňka Vařeková: Archeologický výzkum táborů v Čechách

BLOK III.

Jiří Bouda – Martin Loukota: Zaniklé komunikační systémy v polesí Černé vrchy (okr. Plzeň-jih)
Kristina Janečková – Petr Sklenička – Jaromír Beneš – Jiří Bumerl – Tereza Majerovičová – Ivana Pravcová – Petra Houfková-Marešová: Identifikace a ochrana dochovaných pozůstatků historických plužin (Projekt NAKI II 2018–2023)
Tomáš Krofta: Brdy jako marginální krajina – současný stav poznání

BLOK IV.

Jan Kocina – Gabriela Zemanová: Objekt zaniklého vodního mlýna na Pašinovickém potoce (okr. České Budějovice)

BLOK V.

Noémi Beljak Pažinová: Valové opevnění v pohorí Burda na Slovensku
Drahomíra Frolíková-Kaliszová: Okopy z 2. světové války jako vedlejší produkt záchranného výzkumu pravěké lokality v Praze-Letňanech
Jan Musil – Petr Netolický: Vojenské ležení u Hroubovic. Příspěvek k poznání recentních polních opevňovacích objektů
Michal Preusz: Ve stínu bojišť? Archeologie třicetileté války ve střední Evropě
Vendula Vránová – Jakub Vrána: Doklady dobývání hradu Tepence
Antonín Zelenka – Jiří Orna: K dataci městského opevnění v Plané (okr. TC)

VARIA

Milena Bravermanová – Hana Dehnerová: Archeologické textilie z Olomouce, Křížkovského 10
Ladislav Čapek a kol.: Vrcholně středověká keramika jako součást movitého kulturního dědictví – prvotní informace o projektu NAKI II realizovaném v letech 2018–2021
Martin Čechura: Pole, mlýny, dům: Obchod s obilím a moukou ve světle povrchových nálezů plomb
Eva Fottová: Predbežná štúdiá ku keramike mladšieho veľkomoravského horizontu z Nitra
Martin Hložek – Irena Loskotová – Markéta Tymonová: Mariánské motivy v kachlové kolekci Klanění
Petr Menšík – Ladislav Čapek: Raně středověká keramika z hradiště „Kněží hora“ u Katovic, okr. Strakonice v jižních Čechách
Martin Omelka – Jan Petřík – Lubomír Prokeš – Otakara Řebounová – Věra Šlancarová: Materiálový rozbor knoflíků ze zaniklého hřbitova při kostele sv. Jana v Oboře (Praha – Malá Strana)
Katarína Šimunková – Noémi Beljak Pažinová – Ján Beljak: Konzumácia mäsa na hradoch vo vrcholnom stredoveku: prípadová štúdiá z Pustého hradu vo Zvolene (predbežné výsledky)